

Arta – sub semnul valorii confirmante a practicii

Dimensiunea istorică a procesului edificării socialismului și comunismului se relevă cu putere nu numai din perspectiva temporalității sustrase unui „fatal curs al lucrurilor” și încredințate inițiativei temerare prin care omul, conștient de forța și anvergura proiectelor sale, își croiește în mod liber propriul destin, ci și prin prisma semnificațiilor ce se degajă din ansamblul transformărilor structurale, revoluționare, generate și amplificate la scara întregii vieți politice, culturale. Socialismul este în primul rând o operă de creație colectivă. Și, în măsura în care masele sînt adevăratul făuritor al istoriei, dimensiunea istorică a noii orînduiri certifică, așadar, însăși vocația creatoare a omului aflat de acum în deplin acord cu esența sa, solidar cu semenii săi în elocotul praxișului revoluționar.

Cu fiecare nouă etapă parcursă pe traiectul construcției socialiste în patria noastră, imperativul perfecționării strategiei ce ghidează acțiunea transformatoare a maselor, sub conducerea partidului comunist, a capacității eforturilor și energiile individuale și colective, le-a marcat și le-a direcționat astfel încît succesele obținute, propensiunile și așteptările cele mai generoase își revendică drept condiție sine qua non creativitatea politică, spiritul vizionar.

Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu cu privire la unele probleme ale conducerii activității economico-sociale, ale muncii ideologice și politico-educative, precum și ale situației internaționale, dată publicității cu puțină vreme în urmă, se înscrie ca o nouă și elocventă expresie a aptitudinii gândirii revoluționare ce se raportează în mod lucid, creator la realitățile complexe ale societății românești, ale lumii contemporane, de a cuprinde și surprinde o problematică vastă, în profunzime, în dinamica ei, cu toate conotațiile pe care conceptele și tezele presupuse a fi cunoscute le învederează totuși, fără a infirma anumite adevăruri generale, fundamentale, ale concepției materialist-dialectice și istorice, ale socialismului științific.

Secretarul general al partidului nostru a subliniat încă o dată în acest context incontestabila valoare confirmantă a practicii, viața, experiența istorică dobîndită în însăși desfășurarea procesului edificării socialismului și comunismului validînd la proba de foc a faptelor valoarea unor idei și opțiuni politice. „După cum este bine cunoscut — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu —, noi am pornit întotdeauna și pornim de la concepția revoluționară că socialismul, ca de altfel orice orînduire, își are legile sale obiective și se perfecționează continuu, corespunzător stadiului de dezvoltare. Am pornit de la concepția revoluționară că socialismul se înfăptuiește în mod diferit de la o țară la alta, într-o etapă sau alta a dezvoltării societății, că legile obiective și principiile socialismului științific se aplică diferențiat de fiecare partid la condițiile și realitățile concrete din țara

Sarcini noi, sporite pentru uniunile de creație

În sistemul de valori propulsate de spiritualitatea României socialiste, criteriile politico-ideologice și cultural-educative reprezintă o perspectivă înnoitoare în sfera cercetărilor axiologice. Știința, cultura și artele contribuie astăzi, ca importante forțe motrice, la afirmarea și desă-

vîrșirea omului nou. În recenta expunere a tovarășului Nicolae Ceaușescu Cu privire la unele probleme ale conducerii activității economico-sociale, ale muncii ideologice și politico-educative, precum și ale situației internaționale, un loc important îl ocupă elaborarea magistrală a unor teze ce vizează condiția etică a omului nou, angajat în procesul de făurire a unei epoci istorice. În contextul conturării profilului moral al contemporanilor noștri sub raza concepției revoluționare, se subliniază pe de o parte importanța uniunilor de creație, a organis-

ARTA ȘI CULTURA NOASTRĂ SOCIALISTĂ

respectivă. Ceea ce a fost valabil la un moment dat, într-o anumită etapă, devine perimat și trebuie înlocuit cu ceea ce corespunde noii etape a dezvoltării societății*.

Congresul al IX-lea al partidului nostru a inaugurat în activitatea comunistilor, a întregului popor, un spirit nou, alături în ceea ce privește abordarea și soluționarea marilor probleme vizând construcția socialismului, cât și în ceea ce privește înțelegerea necesității afirmării spiritului novator, revoluționar în toate domeniile vieții și societății românești.

Secretarul general al partidului consideră, pe bună dreptate, că în actuala etapă de dezvoltare a societății noastre socialiste activitatea politico-ideologică, de formare a conștiinței revoluționare, a omului nou tinde să devină, trebuie să devină o adevărată forță motrice a progresului patriei, a înaintării României spre comunism. Activitatea politico-ideologică nu este un scop în sine. Rostul și finalitatea ei socială rezidă tocmai în forța de înrădăcinare pe care întreg sistemul muncii ideologice, instituțiile noastre de cultură și educație o manifestă nu manipulând conștiințele ci modelând în consens cu principiile și idealurile comuniste atitudinile și comportamentele membrilor societății.

Partidul, secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, rezervă un rol și un loc de cea mai mare însemnătate uniunilor de creație, mijloacelor de informare în masă în desfășurarea activității politico-educative și culturale, mesajului pe care îl transmite, valorilor și operelor ce fac obiectul comunicării și interesului public. Ceea ce trebuie să primeze este necesitatea afirmării și mai puternice a concepției noastre revoluționare, pe fondul unui proces mereu ascendent de împlinire și extensie a orizontului de cunoaștere și cultură, nu al unei categorii sociale anumite ci al întregului popor. Or, această cerință, departe de a se realiza de la sine, atrage atenția asupra unui fapt de importanță capitală, și anume că întreaga activitate pe care lucrătorii din presă, radio-televiziune, cinematografie, teatru, creatorii din domeniul artelor plastice, muzicii, scriitorii o desfășoară nu are sorți de succes la nivelul conștiinței publicului, al societății decât dacă aceasta este racordată marilor probleme privind dezvoltarea patriei, propășirea culturală a națiunii socialiste.

Nimic nu se clădește însă pe loc gol, iar cultura socialistă, pentru a fi realmente substanța unui nou tip de civilizație umană, nu poate subzista în absența unor tradiții înaintate, progresiste, organic incorporate în „constelațiile” sale de valori. O identitate spirituală nu este numai rodul unor acumulări deziderabile, ci și expresia sublimării acestora, la un moment dat, într-o formulă culturală și artistică, la rindul ei purtând pecetea unor inevitabile determinații istorice.

Așa cum preciza secretarul general al partidului, ceea ce ne definește efortul general în toate domeniile, inclusiv deci în cultură și artă, în activitatea politico-educativă, se referă nu alături la redescoperirea sau modificarea unor structuri, ci mai ales la perfecționarea cadrului generos, democratic de care dispunem.

Numai astfel vom fi demni de prezentul socialist atât de plin de evenimente și semnificații, de trecutul prestigios, de istoria glorioasă a poporului, de viitorul comunist care ne aparține și căruia îi aparținem.

Mihai MILCA

melor obștești care activează în domeniul artelor, precum și rolul creației artistice în informarea, educarea și perfecționarea pe plan spiritual a poporului. „Presă, radioul și televiziunea, cinematografia, teatrul, în general toate mijloacele noastre de informare și de educație trebuie să-și perfecționeze activitatea, să o axeze într-o măsură mai mare pe problemele generale ale dezvoltării patriei, ale activității politico-educative de ridicare a nivelului general de cultură al întregului popor. În climatul politico-ideologic și cultural-edu-

cativ instaurat de cel de-al IX-lea Congres al partidului nostru, climat la care au contribuit, în timp, celelalte congrese, Programul ideologic al partidului, Conferința Națională și recentul Congres al Educației Politice și Culturii Socialiste, teatrul ca instituție culturală și ca for de dezbatere politică, teatrul ca sinteză de literatură dramatică și artă scenică a fost și este chemat să-și îndeplinească menirea, în cadrul unui complex proces de educație. Totodată, organismele obștești de specialitate, uniunile și asociațiile de crea-

tori sînt mobilizate în vederea dinamizării vieții spirituale a întregului popor. Asistăm astăzi la implicarea dramaturgiei în zonele fierbinți ale realității socialiste, la valorificarea literaturii dramatice prin intermediul unei arte scenice revoluționare, la ampla mișcare a artelor amatoare, la izbînzile Festivalului „Cîntarea României” și la o incandescentă receptare a universului scenic de către sensibilitatea publicului nostru. Instituțiile teatrale își înscriu în repertoriu pagini din dramaturgia socialistă națională, din dramaturgia de actualitate din diverse zone geografice, opere clasice românești și universale. Este demn a sublinia felul în care arta scenică românească, prin modernitatea mijloacelor de expresie, comunică mesajul stenic al contemporaneității, fie că ne raportăm la dramaturgia de actualitate, fie că avem în vedere spiritul contemporan al reevaluării clasiceilor. Se cer în continuare sondate, prin teatru, mediile sociale ce alcătuiesc edificiul societății noastre, universul spiritual al trăitorului în mediul citadin și în cel sătesc nou, se cere proiectat în orizontul acțiunii caracterul exponențial al eroilor timpului nostru, surprinse, specificitatea conflictelor timpului, luminile și umbrele epocii eroice pe care o scrutăm. Concepția umanist-revoluționară a tovarășului Nicolae Ceaușescu, îndrumările generoase oferite creatorilor de artă, tezele și orientările magistrale conținute în opera sa formează nucleul ideologic și politico-educativ al întregii activități de perfecționare a unor relații umane concordante cu revoluționarea forțelor de producție. În acest proces, artele contemporane ale spectacolului alcătuiesc cercurile fierbinți ale unei investiții creatoare înobilate de sensibilitatea și de omenia tradițională ale poporului român.

Dina COCEA

Nobila misiune educativă a artei

Nobila misiune a artei, de a contribui la formarea conștiinței civice și patriotice a oamenilor, de a ajuta la clarificarea idealurilor de viață, a fost de nenumărate ori subliniată de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

În documentul de o deosebită importanță **Expunere cu privire la unele probleme ale conducerii activității economico-sociale, ale muncii ideologice și politico-educative, precum și ale situației internaționale**, secretarul general al par-

tidului a pus din nou accentul, energie, apăsător, pe tot ceea ce înseamnă datorie de onoare și conștiință a creatorilor, pe contribuția pe care trebuie s-o aibă fiecare artist la adîncirea procesului de cultivare a atitudinii revoluționare. „În întreaga activitate politico-educativă va trebui să angajăm cu și mai multă putere uniunile noastre de creație din domeniul literaturii, muzicii, artei plastice. Ele trebuie să participe activ, prin toate operele lor, la promovarea concepției revoluționare, a principiilor socialiste, a politicii partidului nostru, la ridicarea nivelului general de cultură al maselor, al poporului”.

Idealul ideologic și idealul artistic, intrinsece artei, utilitatea socială a creației, finalitatea sa civică ridică fundamental poziția creatorului, așezîndu-l la loc de cîinst în mijlocul contemporanilor săi. Ideologia politică a epocii în care trăim și idealurile politice, civice și sociale ale creatorilor sînt pentru prima dată în istoria artei românești în deplină armonie.

Artă nu poate exista în afara umanului și a socialului, nu poate exista dacă nu slujește la cunoașterea omului, la formarea sensibilității sale, la educarea sa în sensul binelui și frumosului.

Indemnurile secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, îi ajută pe creatori să se apropie de viață, să-și făurească universul lor imaginar pornind de la experiența reală, oferind astfel oamenilor modele de existență și realizare deplină pe plan intelectual, afectiv, existențial.

Teza secretarului general al partidului legată de rolul social al artei, de funcția educativă a acesteia are la bază armonia dintre idealul filosofic al artistului societății socialiste și crezul său artistic întrupat în opera de artă, valoarea statutului social al acestuia și justificarea creației sale.

Teatrul nostru — pentru că despre teatru vorbim acum — s-a caracterizat întotdeauna prin spiritul său militant, prin modul în care a zăgrăvit cele mai importante probleme ale realității și a răspuns prompt celor mai serioase preocupări ale oamenilor. Acest caracter de artă angajată s-a accentuat în epoca noastră, cînd teatrul a devenit cu adevărat un seismograf sensibil al transformărilor sociale, al mutațiilor din conștiințe.

Istoria, aparent scurtă, dar atît de bogată în evenimente artistice de seamă, a celor patru decenii care au trecut de la primele piese ce zăgrăveau mugurii vieții noi din țara noastră, de la **Minerii** de Mihail Davidoglu și **Cumpăna** de Lucia Demetrius, este mai mult decît convingătoare, demonstrînd modul cum cei ce-și aduc contribuția la arta dramatică au fost prezenți în cele mai arzătoare pro-